

İSPANYA'DA BOŞANMA SÜREÇLERİ

İspanya'da iki türlü boşanma süreci bulunmaktadır. Bunlardan biri anlaşmalı diğeri ise çekişmeli boşanmadır.

İster anlaşmalı isterse çekişmeli olsun, bir boşanma sürecinin başlatılması için evlilik birliğinin üzerinden en az üç aylık bir sürenin geçmiş olması şarttır.

Yine ister anlaşmalı isterse çekişmeli boşanma olsun, her ikisinde de sürecin avukatla başlatılması ve devam edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Avukatsız boşanma sürecini başlatmak ve bitirmek mümkün değildir.

Öte yandan avukatın yanı sıra, Türkiye'de herhangi bir karşılığı olmayan, Procurador diye isimlendirilen, Türkçeye vekil veya temsilci olarak tercüme edebileceğimiz, avukattan farklı olarak herhangi bir danışma veya savunma yetkisi olmayan ancak usul hukukunun olmazsa olmazı olan, mahkemeye/mahkemelere sunulan tüm belgelerin kendisi tarafından sunulduğu yine mahkemeden gelen tüm belgelerin veya tebligatların kendisine yapıldığı ve onun aracılığıyla avukata gönderildiği veya bildirildiği bir görevi üstlenen hukuk fakültesini bitirmiş bir ikinci temsilcinin varlığıdır. Bazı istisnalar haricinde Procurador olmadan davaların devam etme imkânı bulunmamaktadır. İşte boşanma davalarında da procurador tutma zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu genel açıklamalardan sonra, boşanma süreçlerini kısaca inceleyebiliriz.

I- ANLAŞMALI BOŞANMA

Anlaşmalı boşanmanın temelinde tarafların karşılıklı olarak anlaşarak boşanma işlemini sonuçlandırmalarıdır. Bu sürecin çok sayıda avantajı bulunmaktadır. Bunlar:

- Süreç hem daha hızlı hem de daha ekonomiktir.
- Taraflar arasındaki çatışmaları ve duygusal problemleri önler.
- Karşılıklı anlaşma protokolündeki hususlar hem daha kolay hem de daha büyük bir memnuniyetle yerine getirilir.
- Çocuklar için de hem daha kazançlı hem de daha az dramatik sonuçları olan bir süreçtir.

Anlaşmalı boşanma iki biçimde gerçekleştirilebilir. Bunlar:

1- Mahkeme dışında anlaşmalı boşanma (Noter önünde anlaşmalı boşanma):

Noter önünde boşanma işleminin gerçekleştirilebilmesi için tarafların reşit olmamış veya kendilerine tabi çocuklarının olmaması gerekir. Tarafların reşit olmamış veya kendilerine bağımlı olan çocukları varsa, anlaşmalı boşanmanın mahkeme huzurunda yapılması gerekir. Öte yandan Noter önünde yapılacak anlaşmalı boşanma işlemi de en az bir avukatın bulunması zorunludur. Avukat olmadan boşanma imkânı bulunmamaktadır. Ancak bu aşamada bir procurador tutma zorunluluğu bulunmamaktadır. Taraflar isterlerse her biri kendi avukatını götürebilir.

2- **Mahkeme huzurunda anlaşmalı boşanma:** Tarafların durumunun noter önünde boşanmaya uygun olmaması veya doğrudan mahkeme huzurunda boşanmayı tercih etme halinde, en az bir avukat ve bir procurador tutmaları zorunluluğu bulunmaktadır. Taraflar isterlerse her biri kendi avukatı ile katılabilir.

Her iki durumda da tarafların anlaşmalarına uygun olarak avukat tarafından bir protokol düzenlenir. İşbu protokol (düzenleyici işlem – el convenio regulador) ilgili Notere veya Mahkemeye sunulur.

Protokolün Notere sunulması durumunda, Noter gerekli işlemleri yapar. Ancak Noterin işbu protokolü gözetim hakkı da bulunmaktadır. Yani Noter sürecin herhangi bir aşamasında anılan protokolde karar altına alınan hususlardan herhangi birinin taraflardan biri veya çocuklar için zararlı olduğunu görürse, işlemi durdurabilir ve bu durumda taraflar mahkemeye gitmek zorunda kalırlar.

Protokolün mahkemeye sunulması halinde ve tarafların reşit olmamış küçük çocuklarının bulunması halinde, anılan protokol Hâkim ve Savcı tarafından kontrol edilir ve anılan protokolün yasalara veya tarafların (ve çocukların) menfaatlerine zarar verici olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılır. Bu değerlendirmeden sonra Hâkim tarafından protokolün onayına karar verilir ve boşanma işlemi tamamlanmış olur.

Mahkemeye yapılan başvurularda, şayet tarafların reşit olmamış veya kendilerine tabi çocukları yoksa bu durumda protokolün onayı hâkim olmadan da, Adalet İdaresi Sekreteri (Letrado de la Administración de Justicia) tarafından yerine getirilebilir. Bu olasılıkta, Adalet İdaresi Sekreterinin de protokolü gözetim hakkı bulunmaktadır. Noterde olduğu gibi, herhangi bir zararlı durumu görmesi durumunda, protokolün onayı yetkili hâkime havale edilir.

II- ÇEKİŞMELİ BOŞANMA

Bu boşanma usulünde, mahkemeye gitmek zorunludur. Ve bu usulde taraflardan her biri birer avukat ve birer procurador tarafından temsil edilmek zorundadır.

Bu durumda dava taraflardan biri tarafından açılır ve karşı tarafa dava dilekçesi ve ekleri tebliğ edilir. Karşı tarafın buna karşı 20 günde cevap verme hakkı bulunmaktadır. Dava dilekçesinde tüm hususların açıklıkla belirtilmesi gerekir. Yani işbu dilekçede çocuklarla ilişkinin nasıl olması gerektiği, çocuklarla görüşme rejimi, yardım ve nafaka durumları, ortak evin nasıl kullanılacağı, evliliğin ekonomik boyutunun sona erme rejimi, ne zaman başlayacağı ve diğer taleplerin tek tek belirtilmesi zorunludur.

Cevap dilekçesinin verilmesinden sonra bir duruşma günü verilir ve bu duruşma gününde tüm tarafların taleplerine uygun tüm belgeler mahkemeye sunulur. Tarafların küçük çocukları varsa, duruşmaya Savcı da katılır. Duruşma sonunda hâkim kararı ve alınacak önlemleri açıklar.

Arbuluculuk Süreci

İspanya’da boşanma sürecinde arabuluculuk zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak taraflar isterlerse bir arabulucuya başvurabilirler. Taraflar bu süreci avukat olmadan da yerine getirebilirler. Özellikle de çocuklarla ilişki kurulması, nafaka problemleri, mal dağılımı konusunda vs. Bununla birlikte arabuluculuk tutanağının ahlaki bağlayıcılık dışında doğrudan bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Yani bu tutanağa aykırılık halinde taraflar bunu doğrudan uygulatamazlar. Bununla birlikte buradan alınan tutanak bir avukata götürülüp, protokolün konusu yapılabilir ve bu protokole dayanılarak anlaşmalı boşanma (noter veya mahkeme önünde) süreci başlatılabilir.

Hazırlayan: Av. İrfan Güler